

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ



Проректор
з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

Бізнес- планування у туризмі

робоча програма навчальної дисципліни

| | |
|------------------|----------------------------------|
| Галузь знань | 24 «Сфера обслуговування» |
| Спеціальність | 242 «Туризм» |
| Освітній рівень | Перший (бакалаврський) |
| Освітня програма | Туризм |

| | |
|---|-------------------|
| Статус дисципліни | вибіркова |
| Мова викладання, навчання та оцінювання | українська |

Завідувач кафедри
туризму

Олена СУЩЕНКО

Харків
2021

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри туризму
Протокол № 1 від 30.08.2021 р.

Розробники:
Погуда Н.В., к.е.н., доцент

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

| Навчальний рік | Дата засідання кафедри – розробника РПНД | Номер протоколу | Підпис завідувача кафедри |
|----------------|--|-----------------|---------------------------|
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |

Анотація навчальної дисципліни

Планування діяльності підприємств набуває все більшого значення у зв'язку з динамічними змінами у середовищі функціонування підприємства, яке з часом стає все більш мінливим та невизначеним по відношенню до підприємства. Можливим інструментом протидії несприятливому впливу середовища є бізнес планування як процес постійної та систематичної оцінки функціонування підприємства, шляхом розробки стратегій, тактичних а оперативних дій для їх реалізації.

Бізнес планування – важливий та дієвий інструмент ведення підприємницької діяльності. Основною його метою є стимулювання розробки, обґрунтування та впровадження нових бізнес-ідей, і від того, наскільки правильно організовано даний процес, багато в чому залежать і кінцеві результати діяльності підприємства.

Туристичний бізнес буде ефективним, коли існуватиме постійний підприємницький успіх. Це, багато в чому, залежить від чіткого та ефективного планування діяльності, постійного збирання та аналізу інформації, як про стан туристичного ринку, діяльність конкурентів, ефективність роботи з постачальниками туристичних послуг, так і про власні перспективи і можливості росту.

Основою ефективного функціонування підприємства виступає бізнес-план, який є багатофункціональним плановим документом, розробка якого дозволяє узгодити можливості туристичного підприємства з потребами ринку. Бізнес-план — це короткий, точний, доступний та досить зрозумілий опис передбачуваного бізнесу, найважливіший інструмент при дослідженні різних ситуацій, який дозволяє вибрати найбільш перспективний бажаний результат і визначити засоби його досягнення. Бізнес-план є документом, що дозволяє управляти бізнесом, тому його можна вважати невід'ємним елементом стратегічного планування і оперативного управління туристичним бізнесом.

Навчальна дисципліна «Бізнес-планування у туризмі» є вибірковою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього рівня "бакалавр" спеціальності 242 «Туризм» для всіх форм навчання.

Метою вивчення дисципліни «Бізнес-планування у туризмі» є формування системи теоретичних знань та прикладних вмінь і навичок щодо методологічного апарату бізнес планування у туризмі, а також формування у майбутніх фахівців системи спеціальних знань спрямованих на дослідження методики планування діяльності організацій і складання бізнес-планів, розробки комплексного підходу до бізнес-планування у туристичній сфері.

Характеристика навчальної дисципліни

| | |
|-----------------------------|-------|
| Курс | 4 |
| Семестр | 7 |
| Кількість кредитів ECTS | 4 |
| Форма підсумкового контролю | залік |

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

| Пререквізити | Постреквізити |
|--|---------------------|
| Інформаційні системи і технології в туризмі | Комплексний тренінг |
| Готельний бізнес | |
| Аналіз діяльності підприємств туристичної галузі | |

Компетентності та результати навчання за дисципліною

| Компетентності | Результати навчання |
|--|--|
| Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. | Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. |
| Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. | |
| Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми. | |
| Здатність планувати та управляти часом. | |
| Здатність працювати в команді та автономно. | |
| Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. | Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки. |
| Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління. | |
| Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного). | Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна). |
| Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем. | |
| Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації. | |
| Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу. | |
| | |

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Теоретичні підходи до бізнес планування

Тема 1. Теоретичні аспекти ділового розвитку підприємства

1.1. Необхідність планування бізнесу

Визначення поняття бізнес-планування; основи ділового розвитку підприємства. Підприємницька діяльність. Способи впливу на підприємницьку діяльність. Основні учасники туристичного бізнесу. Основні фактори, що стимулюють творення підприємницького клімату. Негативний вплив на розвиток підприємницької діяльності.

1.2. Моделі бізнесу

Моделі поведінки підприємця в економічній еволюції. Види бізнесу. Технократична модель. Основні фактори впливу на технократичну модель (ведення фінансів, маркетинг, управління кадрами та матеріально-технічне постачання). Модель бізнесу використання можливостей. Компаративний аналіз основних моделей ведення бізнесу.

1.3. Сутність ділового розвитку фірми. Життєвий цикл бізнес-ідей

Діловий розвиток фірми. Основні характеристики ділового розвитку підприємства. Етапи розвитку фірми. Бізнес ідея. Основні етапи життєвого циклу бізнес ідеї. Чинники виникнення бізнес ідеї. Основні сфери виникнення бізнес ідеї. Алгоритм вибору бізнес ідеї. Карта ідей. Стартап. Хайп. Порівняння успішних бізнес ідей у різних сферах діяльності.

1.4. Сутність планування ділового розвитку підприємства

Основні етапи планування. Види планів. Принципи планування. Функції планування.

Тема 2. Види бізнес-планів у ринковій системі господарювання

2.1. Класифікація бізнес-планів

Основні ознаки бізнес-планів. Цілі бізнес-планів. Ключові завдання бізнес-плану. Бізнес-план реалізації комерційної діяльності. Бізнес-план структурного підрозділу. Бізнес-план інвестиційного проекту. Бізнес-план розвитку регіону. Бізнес-план підприємства. Спеціальний бізнес-план.

2.2. Особливості складання бізнес-плану для різних галузей діяльності

Підходи до розробки бізнес-планів. Бізнес-план для різних цільових аудиторій. Загальна методологія розробки бізнес-плану. Особливості складання бізнес-планів для започаткування нового бізнесу. Характеристика бізнес-плану існуючого підприємства. Відмінності бізнес-планів підприємств роздрібною торгівлі. Особливості розробки бізнес-планів виробничого підприємства. Унікальність бізнес-плану підприємств сфери послуг. Бізнес-план для санації підприємств.

2.3. Пошук інформації при підготовці бізнес-плану

Види інформації, необхідної для розробки бізнес-плану. Формування бази даних для складання бізнес-плану. Різновиди груп даних.

2.4. Джерела інформації для збору даних та їх оцінки

Класифікація основних джерел інформації для складання бізнес-плану. Порівняння джерел інформації збору даних. Оцінка переваг внутрішніх джерел. Аналіз зовнішніх джерел отримання інформації.

Тема 3. Стратегічний аналіз розвитку підприємства

3.1. Вибір та обґрунтування стратегії розвитку підприємства

Сутність та характеристика стратегії організації. Бачення, місія та цілі розвитку. Основні етапи реалізації стратегії. Тактичне планування як елемент реалізації економічної стратегії підприємства. Класифікація видів стратегій за різними ознаками. Еталонні стратегії розвитку туристичного підприємства. Стратегічний аналіз. Методи оцінки стратегії підприємства. Метод розриву. Модель „продукт- ринок» І. Ансоффа. Портфельна модель БКГ. Матриця Мак-Кінсі. Матриця «Дженерал Електрик – МакКінсі».

3.2. Середовище організації

Характеристика середовища організації. Сутність зовнішнього середовища підприємства. Оцінка проміжного середовища. Аналіз елементів внутрішнього середовища організації. Модель середовища організації (за Діллом та Томпсоном). Характеристика та порівняння основних методів оцінки впливу середовища на підприємство.

3.3. Визначення критичних точок організаційного середовища

Рівні організаційного середовища та їх елементи. Визначення критичних точок середовища. Найважливіші критичні точки сфери послуг.

Тема 4. Дослідження діючих практик складання бізнес-плану для створення нового туристичного підприємства

4.1. Перспективи розвитку туристичної сфери

Вплив основних світових тенденцій на розвиток туризму України. Статистична динаміка туристичних потоків. Регіональний аналіз розвитку туризму. Діагностика роботи суб'єктів туристичної діяльності. Рейтинги діяльності туристичних операторів України.

4.2. Оцінка ефективності ключових туроператорів України

Оцінка ведення бізнесу туристичним оператором «Tez Tour». Головні переваги роботи туристичного оператора «Pegas Touristik». Конкурентоспроможність туроператора «TUI Ukraine». Оцінка ефективності роботи туристичного оператора «Coral Travel». Порівняння роботи за франшизою туристичних підприємств «Anex Tour», «TPG» та «JoinUP!».

Тема 5. Бізнес-план як основа ділових проектів

5.1 Підготовча робота до складання бізнес-плану

Фактори впливу на зміст та структуру бізнес-плану. Визначення цілей і завдань проекту. Організаційно правовий статус. Фінансовий стан підприємства. Аналіз тенденцій розвитку галузі. Фінансові характеристики індустрії. Місце даного підприємства в галузі. Визначення проблем підприємства та обґрунтування стратегії.

5.2. Структура бізнес-плану

Обсяги та пріоритети при підготовці бізнес-плану. Схема використання бізнес-плану. Етапи розробки бізнес-плану. Типова структура бізнес-плану.

5.3. Методика розробки бізнес-планів

Рекомендації щодо вибору розділів в бізнес-плані. Логіка розроблення бізнес-плану. Вимоги до стилю написання та оформлення бізнес-плану.

Змістовий модуль 2.

Практика складання бізнес-плану туристичного підприємства

Тема 6. Методика розробки розділів бізнес-плану

6.1. Основні розділи бізнес-плану

Можливості фірми (резюме). Опис підприємства. Правове забезпечення діяльності фірми. Аналіз стану справ у галузі. Опис продукції / послуг. Аналіз ринків збуту продукції / послуг. Оцінювання конкурентів і вибір конкурентної стратегії. План маркетингу. План виробництва. Інвестиційний план. Організаційний план. Фінансовий план. Аналіз можливих ризиків і страхування.

6.2. Характеристика (резюме) туристичного підприємства

Визначення місії підприємства. Мета та завдання туристичного підприємства в залежності від часової ознаки. Вибір організаційно-правової форми підприємства. Визначення основних документів. Розкриття концепції поведінки підприємства в галузі. Опис продукції (послуг); Привабливість продукції. Перспективи розвитку підприємства. Оцінка внутрішнього середовища підприємства.

Тема 7. Дослідження ринку та прогноз збуту

7.1. Аналіз стану справ у галузі

Стисла характеристика галузі, до якої належить бізнес-проект. Сучасний стан та тенденції розвитку туристичного ринку. Нові види послуг. Чинники, що сприяють та обмежують розвиток.

7.2. Можливості бізнесу і стратегія їхньої реалізації

Загальна характеристика ринку продукції підприємства. Цільовий ринок. Обґрунтування розміщення підприємства. Оцінка впливу конкуренції. Порівняння роботи основних конкурентів туристичного підприємства. Побудова карти стейкхолдерів. Діагностика впливу факторів зовнішнього середовища.

7.3. Інтегрована система оцінювання збуту продукції / послуг

Розгалуженість системи збуту. Засоби і канали збуту. Прогнозування обсягів продажу.

Тема 8. Виробничий план

8.1. Визначення виробничих параметрів бізнес-проекту

Зміст та наповнення виробничого плану. Принципи при розробці виробничого плану. Вибір та планування приміщення. Розташування, оренда, ремонт, комунальні послуги. Вибір постачальників. Управління постачанням. Розрахунок потреби в обігових коштах. Продуктивність.

8.2. Розрахунок обсягу надання послуг

Оцінка попиту на туристичні послуги. Аналіз необхідних ресурсів. Прогноз обсягу

наданих послуг. Можливість виробничої кооперації й характеристика можливих партнерів.

8.3. Контроль якості

Контроль виробництва та якості послуг. Вимоги щодо контролю якості туристичних послуг.

Тема 9. План маркетингу туристичного підприємства

9.1. Особливості продуктової політики

Асортимент послуг підприємства. Визначення орієнтирів та цілей маркетингової діяльності підприємства. Частка ринку. Оцінка обсягів продажів. Розрахунок точки беззбитковості.

9.2. Цінова політика туристичного підприємства

Політика ціноутворення підприємства. Стратегії вибору ціни туристичним підприємством. Оптимізація ціни на туристичні послуги. Методи вибору ціни підприємством.

9.3. Методи просування туристичних послуг

Види реклами. Рекламна компанія. Політика підтримки продукту. Способи утворення репутації підприємства і продукції.

Тема 10. Основні етапи складання організаційного плану

10.1. Постановка системи менеджменту на підприємстві

Вибір організаційної структури управління фірмою. Взаємозв'язки та функціональні обов'язки.

10.2. Обґрунтування вибору організаційних параметрів підприємства

Потреба в персоналі. Учасники підприємства. Менеджмент туристичного підприємства. Зовнішні консультанти; організаційна. Кадрова політика туристичного підприємства.

Тема 11. Особливості розрахунку інвестиційного плану підприємств туризму

11.1. Характеристика фінансових потреб реалізації бізнес-проекту

Складання плану доходів і витрат. План грошових надходжень і виплат.

11.2. Кошторис витрат

Передінвестиційні витрати. Інвестиційні витрати. Податки та збори. Початкові витрати.

11.3. Джерела фінансування проекту

Власні кошти підприємства. Залучені кошти. Банківські кредити. Інвестиційні кошти. Складання календарного план-графіку виконання робіт за проектом.

Тема 12. Організація складання фінансового плану

12.1. Перевірка різноманітних варіантів ведення бізнесу

Схема фінансового розділу бізнес-плану. Очікувані фінансові коефіцієнти.

12.2. Розрахунок фінансових потоків

Визначення загальної суми інвестицій по проекту. Розрахунок чистих грошових потоків. Аналіз внутрішньої норми рентабельності проекту. Термін окупності. Індекс прибутковості. Фінансові результати при реалізації проекту.

Тема 13. Аналіз проектних ризиків проекту

13.1. Концепція управління ризиками

Характеристика типів ризиків, які можуть виникати при реалізації проекту. Види можливих ризиків.

13.2. Розрахунок потенційних ризиків проекту

Методи оцінки ризиків. Аналіз чутливості для оцінки ризиків. Заходи для

нейтралізації або мінімізації негативних наслідків можливих ризиків. Страхування ризиків.

Тема 14. Методики оцінювання ефективності інвестиційних проектів у туризмі

14.1. Методика ЮНІДО для оцінки ефективності інвестицій

Характеристика методики ЮНІДО. Ключові показники оцінки інвестиційних проектів.

14.2. Розрахунок ефективності інвестиційних проектів методикою приведених витрат

Визначення складових методики приведених витрат. Особливості використання методики. Основні показники.

Тема 15. Оптимізація презентації бізнес-плану туристичного підприємства

15.1. Презентація бізнес-плану

Цілі та завдання презентації бізнес-плану. Організація проведення презентації бізнес-плану. Ефективність розроблення бізнес-плану.

15.2. Способи підвищення ефективності презентації бізнес-плану та його розділів

Експертиза бізнес-плану. Представлення результатів. Презентація. Оцінювання якості бізнес-планів за допомогою анкет Google Forms.

Перелік лабораторних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, мозкові атаки, презентації.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

| Тема | Практичне застосування навчальних технологій |
|--|---|
| 1 | 2 |
| Тема 1. Теоретичні аспекти ділового розвитку підприємства | Лекція проблемного характеру з питання "Розвиток підприємства у сучасних умовах». Банк візуального супроводу за темою. |
| Тема 2. Види бізнес-планів у ринковій системі господарювання | Міні-лекція з питання "Порівняння видів бізнес-планів". Презентація результатів роботи в малих групах |
| Тема 3. Стратегічний аналіз розвитку підприємства | Кейс "Стратегії розвитку підприємств туристичної галузі". Презентація результатів роботи в малих групах |
| Тема 4. Дослідження діючих практик складання бізнес-плану для створення нового туристичного підприємства | Лекція проблемного характеру з питання "Оцінка ефективності ключових туроператорів України". Банк візуального супроводу за темою. |
| Тема 5. Бізнес-план як основа ділових проектів | Міні-лекція з питання "Методика розробки бізнес-планів: основні проблеми". Презентація результатів роботи в малих групах |
| Тема 6. Методика розробки розділів бізнес-плану | Лекція проблемного характеру з питання "Правове забезпечення діяльності фірми". Банк візуального супроводу за темою. |

| | |
|--|---|
| Тема 7. Дослідження ринку та прогноз збуту | Міні-лекція з питання "Інтегрована система оцінювання збуту продукції". Презентація результатів роботи в малих групах |
| Тема 8. Виробничий план | Міні-лекція з питання "Розрахунок обсягу надання послуг". Презентація результатів роботи в малих групах. Банк візуального супроводу за темою. |
| Тема 9. План маркетингу туристичного підприємства | Лекція проблемного характеру з питання "Особливості продуктової політики". Банк візуального супроводу за темою. |
| Тема 10. Основні етапи складання організаційного плану | Лекція проблемного характеру з питання "Особливості вибору організаційної структури управління туристичним (готельним) підприємством". Банк візуального супроводу за темою. |
| Тема 11. Особливості розрахунку інвестиційного плану підприємств туризму | Міні-лекція з питання "Характеристика фінансових потреб реалізації бізнес-проекту". Презентація результатів роботи в малих групах |
| Тема 12. Організація складання фінансового плану | Міні-лекція з питання "Фінансовий розділ бізнес-плану". Презентація результатів роботи в малих групах |
| Тема 13. Аналіз проектних ризиків проекту | Лекція проблемного характеру з питання "Концепція управління ризиками". Банк візуального супроводу за темою. Презентація роботи у малих групах |
| Тема 14. Методики оцінювання ефективності інвестиційних проектів у туризмі | Міні-лекція з питання "Порівняння різних методик з оцінки бізнес-планів: вітчизняний та закордонний підходи". Презентація результатів роботи в малих групах |
| Тема 15. Оптимізація презентації бізнес-плану туристичного підприємства | Міні-лекція з питання "Способи підвищення ефективності презентації бізнес-плану та його розділів". Банк візуального супроводу за темою. |

Використання методик активізації процесу навчання

| Тема навчальної дисципліни | Практичне застосування методик | Методики активізації процесу навчання |
|--|---|---|
| 1 | 2 | 3 |
| Тема 1. Теоретичні аспекти ділового розвитку підприємства | Тема лабораторного заняття "Необхідність планування бізнесу у сфері обслуговування»" | Робота в малих групах, мозкові атаки |
| Тема 2. Види бізнес-планів у ринковій системі господарювання | Тема лабораторного заняття "Основні види бізнес-планів: переваги та недоліки" | Робота в малих групах, презентації |
| Тема 3. Стратегічний аналіз розвитку підприємства | Тема лабораторного заняття "Методи та технології оцінки впливу факторів зовнішнього середовища" | Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації |
| Тема 4. Дослідження діючих практик складання бізнес-плану для створення нового | Тема лабораторного заняття "Відкриття туристичного підприємства: з франшизою чи | Робота в малих групах, презентації |

| | | |
|--|---|---|
| туристичного підприємства | без" | |
| Тема 5. Бізнес-план як основа ділових проєктів | Тема лабораторного заняття "Визначення проблем підприємства та обґрунтування стратегії" | Робота в малих групах, мозкові атаки |
| Тема 6. Методика розробки розділів бізнес-плану | Тема лабораторного заняття "Характеристика (резюме) туристичного підприємства" | Робота в малих групах, презентації |
| Тема 7. Дослідження ринку та прогноз збуту | Тема лабораторного заняття "Аналіз стану справ у галузі та дослідження сфери діяльності" | Презентації, робота в малих групах, мозкові атаки |
| Тема 8. Виробничий план | Тема лабораторного заняття "Визначення виробничих параметрів бізнес-проєкту " | Презентації, робота в малих групах, мозкові атаки |
| Тема 9. План маркетингу туристичного підприємства | Тема лабораторного заняття "Аналіз 4Р підприємства" | Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації |
| Тема 10. Основні етапи складання організаційного плану | Тема лабораторного заняття "Обґрунтування вибору організаційних параметрів підприємства " | Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації |
| Тема 11. Особливості розрахунку інвестиційного плану підприємств туризму | Тема лабораторного заняття "Характеристика фінансових потреб реалізації бізнес-проєкту" | Презентації, робота в малих групах, мозкові атаки |
| Тема 12. Організація складання фінансового плану | Тема лабораторного заняття "Фінансові результати при реалізації проєкту " | Робота в малих групах, презентації |
| Тема 13. Аналіз проєктних ризиків проєкту | Тема лабораторного заняття "Розрахунок потенційних ризиків проєкту " | Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації |
| Тема 14. Методики оцінювання ефективності інвестиційних проєктів у туризмі | Тема лабораторного заняття "Розрахунок ефективності інвестиційних проєктів за різними методиками" | Презентації, робота в малих групах, мозкові атаки |
| Тема 15. Оптимізація презентації бізнес-плану туристичного підприємства | Тема лабораторного заняття "Організація проведення та ефективність захисту бізнес-плану " | Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації |

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

- поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів);
- підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Залік виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях (1 бал за кожне заняття) за умови виконання студентом активної участі в обговоренні теми заняття, становлення питань та висловлюванням своєї думки стосовно теми заняття; загальна кількість балів – 15;

активна участь у виконанні лабораторних завдань (по 1 балу за кожну тему; усього – 15).

Форми поточного оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

презентації. Протягом семестру студенти виконують на лабораторних заняттях за темами № 1-8; максимальна оцінка за кожну – 2 бали (усього 16 балів за семестр).

завдання за темою. Протягом семестру здобувачі повинні виконати 8 завдань за темами № 4, № 6, № 7, № 8, № 9, № 10, № 11, № 12 ; максимальна оцінка за кожне – 3 бали (усього 24 бали);

індивідуальні опитування. Протягом семестру здобувачам проводять індивідуальні опитування за темами № 1, № 2, № 3, № 13, № 14 навчальної дисципліни; максимальна оцінка – 1 балів (усього 5 балів);

індивідуальне навчально-дослідне завдання. Протягом семестру здобувачі виконують індивідуальне навчально-дослідне завдання; максимальна оцінка – 15 балів;

колоквіум. Протягом семестру студент пишуть 2 колоквіуми. Максимальна кількість балів за обидва колоквіуми складає 10 балів. Колоквіум за перший модуль включає теми № 1-5; за другий модуль включає теми № 6-15. Структура колоквіуму: 1) теоретичне питання (максимальна оцінка – 2 бали); 2) практичне завдання (максимальна оцінка 3 бали).

Самостійна робота здобувача включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання; виконання домашніх завдань; підготовка до лабораторних занять; підготовка до колоквіуму; пошук (підбір) джерел для підготовки презентацій за заданою тематикою та виконання індивідуальних завдань з використанням програмного забезпечення.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює 100. Мінімально можлива кількість балів за поточний контроль упродовж семестру – 60. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ЄКТС | Оцінка за національною шкалою | |
|--|-------------|--|---------------|
| | | для екзамену, курсового проекту (роботи), практики | для заліку |
| 90 – 100 | A | відмінно | зараховано |
| 82 – 89 | B | добре | |
| 74 – 81 | C | | |
| 64 – 73 | D | | |
| 60 – 63 | E | задовільно | не зараховано |
| 35 – 59 | FX | незадовільно | |
| 1 – 34 | F | | |

Рейтинг-план навчальної дисципліни

| Тема | Форми та види навчання | | Форми оцінювання | Мак бал |
|---|---|---|---|---------|
| Тема 1. | <i>Аудиторна робота</i> | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «Теоретичні аспекти ділового розвитку підприємства» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття «Необхідність планування бізнесу у сфері обслуговування». | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Презентація результатів самостійної роботи на лабораторних заняттях | 2 |
| | | | Індивідуальні опитування | 1 |
| <i>Самостійна робота</i> | | | | |
| Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань, усне опитування за вивченим матеріалом | | |
| Тема 2. | <i>Аудиторна робота</i> | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «Види бізнес-планів у ринковій системі господарювання» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття «Основні види бізнес-планів: переваги та недоліки». | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Презентація результатів самостійної роботи на лабораторних заняттях | 2 |
| | | | Індивідуальні опитування | 1 |
| <i>Самостійна робота</i> | | | | |
| Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань | | |
| Тема 3. | <i>Аудиторна робота</i> | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «Стратегічний аналіз розвитку підприємства» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття «Методи та технології оцінки впливу факторів зовнішнього середовища». | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Презентація результатів самостійної роботи на лабораторних заняттях | 2 |
| Індивідуальні опитування | | | 1 | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань | |
| Тема 4. | Аудиторна робота | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «Дослідження діючих практик складання бізнес-плану для створення нового туристичного підприємства» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття «Відкриття туристичного підприємства: з франшизою чи без» | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Презентація результатів самостійної роботи на лабораторних заняттях | 2 |
| | | | Завдання за темою | 3 |
| | Самостійна робота | | | |
| Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань, усне опитування за вивченим матеріалом | | |
| Тема 5. | Аудиторна робота | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «Бізнес-план як основа ділових проєктів» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття за темою «Визначення проблем підприємства та обґрунтування стратегії» | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Презентація результатів самостійної роботи на лабораторних заняттях | 2 |
| | | КОЛОКВІУМ за ЗМІСТОВИМ МОДУЛЕМ 1 | Колоквіум | 5 |
| | Самостійна робота | | | |
| Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань | | |
| Тема 6 | Аудиторна робота | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «Методика розробки розділів бізнес-плану» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття на тему «Характеристика (резюме) туристичного підприємства» | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Презентація результатів самостійної роботи на лабораторних заняттях | 2 |
| | | | Завдання за темою | 3 |
| | Самостійна робота | | | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань | |
| Тема 7 | Аудиторна робота | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «Дослідження ринку та прогноз збуту» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття на тему «Аналіз стану справ у галузі та дослідження сфери діяльності» | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Презентація результатів самостійної роботи на лабораторних заняттях | 2 |
| | | | Завдання за темою | 3 |
| | Самостійна робота | | | |
| Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань | | |
| Тема 8. | Аудиторна робота | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «Виробничий план» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття за темою «Визначення виробничих параметрів бізнес-проекту» | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Презентація результатів самостійної роботи на лабораторних заняттях | 2 |
| | | | Завдання за темою | 3 |
| | Самостійна робота | | | |
| Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань | | |
| Тема 9 | Аудиторна робота | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «План маркетингу туристичного підприємства» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття за темою «Аналіз 4Р підприємства»» | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Завдання за темою | 3 |
| | Самостійна робота | | | |
| Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань | | |

| | | | | |
|--------------------------|---|---|---|---|
| Тема 10 | Аудиторна робота | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «Основні етапи складання організаційного плану» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття за темою «Обґрунтування вибору організаційних параметрів підприємств» | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Завдання за темою | 3 |
| Самостійна робота | | | | |
| | Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань | |
| Тема 11 | Аудиторна робота | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «Особливості розрахунку інвестиційного плану підприємств туризму» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття за темою «Характеристика фінансових потреб реалізації бізнес-проекту» | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Завдання за темою | 3 |
| Самостійна робота | | | | |
| | Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань | |
| Тема 12 | Аудиторна робота | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «Організація складання фінансового плану» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття за темою «Фінансові результати при реалізації проекту» | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Завдання за темою | 3 |
| Самостійна робота | | | | |
| | Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань | |
| Тема 13 | Аудиторна робота | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «Аналіз проектних ризиків проекту» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття за темою «Розрахунок потенційних ризиків проекту» | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Індивідуальні опитування | 1 |
| Самостійна робота | | | | |
| | Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань | |

| | | | | |
|---|---|--|---|----|
| Тема 14 | <i>Аудиторна робота</i> | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «Методики оцінювання ефективності інвестиційних проєктів у туризмі» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття за темою «Розрахунок ефективності інвестиційних проєктів за різними методиками» | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Індивідуальні опитування | 1 |
| | <i>Самостійна робота</i> | | | |
| Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань | | |
| Тема 15 | <i>Аудиторна робота</i> | | | |
| | Лекція | Лекція на тему «Оптимізація презентації бізнес-плану туристичного підприємства» | Робота на лекції | 1 |
| | Лабораторне заняття | Лабораторне заняття за темою «Організація проведення та ефективність захисту бізнес-плану» КОЛОКВІУМ за ЗМІСТОВИМ МОДУЛЕМ 2 | Активна участь у виконанні лабораторних завдань | 1 |
| | | | Колоквіум | 5 |
| | | Наукова робота | Індивідуальне навчально-дослідне завдання | 15 |
| <i>Самостійна робота</i> | | | | |
| Питання та завдання до самостійного опрацювання | Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою | Перевірка домашніх завдань | | |

Рекомендована література

Основна література:

1. Бескровна Л.О. Бізнес-планування підприємства: навч. посіб. / Бескровна Л.О. – Одеса, ОНАЗ, 2012. – 124 с.
2. Должанський І.З. Бізнес-план: технологія розробки: навч. посіб. / І.З. Должанський, Т.О. Загорна. – К.: Центр учбової літератури. – 2019 р. – 384 с.

Додаткова література:

3. Варналій З.С. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. - Чернівці: Технодрук, 2019. - 264 с.
4. Бізнес-планування у туризмі : методичні рекомендації для проведення тренінгу для студентів спеціальності 242 "Туризм" першого (бакалаврського) рівня : [Електронне видання] / уклад. Н. А. Дехтяр, А. В. Гниря. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 86 с.
5. Погуда Н.В. Майбутнє сфери hospitality: аналітичний огляд 2020 року та перспективи розвитку / Н.В. Погуда, О.Г. Розметова // Інфраструктура ринку. – 2021. - № 51. – С. 243-249.
6. Nykyforov A. Multi-Criteria Technologies for Managerial Decisions System Analysis / A. Nykyforov, O. Sushchenko, M. Petrova, N. Pohuda // Access to science, business, innovation in digital economy, ACCESS Press. - 2021. - Volume 2.- Issue 2(May).- Pp. 150-161.

7. Ivchenko, L. Inbound and outbound tourist flows: assessment of the impact of internal and external factors / L. Ivchenko, N. Pohuda, T. Prymak, M. Mata, J. Martins, J. Rita, R. Dantas, R. Mamchur // Academy of Strategic Management Journal. – 2021. - Volume 20. - Special Issue 2. Access mode: <https://www.abacademies.org/articles/inbound-and-outbound-tourist-flows-assessment-of-the-impact-of-internal-and-external-factors.pdf>.

Інформаційні ресурси

8. Офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.wef.org

9. Офіційний сайт Всесвітньої ради з подорожей і туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.wttc.org.

10. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.unwto.org.

11. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

12. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbu.gov.ua.

13. Погуда Н.В. Опорний конспект лекцій «Бізнес-планування у туризмі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=5426#section-15>